

Klara Svenskan språklära åk 5

Läroanvisning punktskrift

Verksnummer: 40198

Den här läraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur den pedagogiskt anpassade boken skiljer sig från originalboken och hur ni kan arbeta med den.

Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom att visuellt beroende innehåll omarbetas. Målet är att elever med svår synnedsättning/blindhet ska kunna använda läromedlet på samma sätt som sina klasskamrater. De anpassade uppgifterna ska ha samma pedagogiska innebörd som förlagan och eleven ska vara lika självgående som de övriga i klassen.

Plocka upp eventuella svällpappersbilder så snart du kan och förvara pärmarna stående. Svällpappersbilderna kan klibba ihop och den tryckta punktskriften, i exempelvis innehållsförteckning och nycklar, riskerar att plattas till om de förvaras liggande. Den tillfälliga lukten, som kan förekomma då svällpappersbilderna är nytryckta, hinner också avta tills de ska användas av eleven.

Har du frågor, eller vill dela med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av denna bok, mejla till anpassningsfunktionen@spsm.se.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på tel. 020-23 23 00.

Trevlig läsning!

Läroanvisning

Titel: Klara svenskan språklära åk 5

Författare: Eriksson

ISBN: 978-91-27-44389-1

Innehåll

Bilaga till läroanvisning punktskrift.....	1
Generella förändringar av boken.....	2
Sidspecifika förändringar.....	3
Till läsaren.....	6
Pedagogiska tips.....	7
Bildbeskrivningar.....	8

Bilaga till läroanvisning punktskrift

Till läroanvisningen finns en bilaga som heter **Bilaga till läroanvisning punktskrift**. Det är en PDF där du kan se hur hela boken, sida för sida, är pedagogiskt anpassad och utformad. Filen är i svartskrift och är en exakt spegling av punktskriftsboken vilket innebär exempelvis att förtecken för siffror, versaler, stilsorter och liknande återges. Exempelvis är siffertecknet (p3456) som en grind före siffran, och versaltecknet (p6) som ett understreck före bokstaven osv. Det är också i denna fil som du ser alla eventuella bildbeskrivningar som finns i boken samt om något har utgått osv.

Filen finns att ladda ner på SPSM:s hemsida, <https://webbutiken.spsm.se/>

Sök på bokens titel i SPSM:s butik och ladda ner filen som heter **Bilaga till läroanvisning punktskrift**. Där finns också den här läroanvisningen som PDF.

Observera att Bilagan kan ha ett udda pappersformat, FA44, och det kan påverka möjligheten att skriva ut den. Bäst är att läsa bilagan digitalt.

Generella förändringar av boken

Under denna rubrik beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens bok, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.

- Stilsortsmarkering utgår.
- Versaler skrivs som gemener i de fall det inte är av betydelse.
- Markeringen * vid utelämnade ljud/bokstäver har ersatts av ett frågetecken.
- Då det i elevens bok står att han/hon ska "stryka under/över" eller "ringa in" så markerar eller skriver eleven sitt svar.
- I uppgifter där de seende eleverna "drar streck" har uppgifterna omarbetats så att eleven med synnedsättning parar ihop exv. ord och förklaring genom att skriva ordet eller dess numrering.
- Endast de bilder som behövs för att lösa bokens uppgifter har fått bildbeskrivning. Övriga bilder utgår. Ibland kan bildförtydligande finnas inkluderat i uppgiftens anvisningar.

Sidspecifika förändringar

Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar. Det kan också vara sidspecifika instruktioner till dig som lärare, till exempel att ta fram konkret material.

11

Uppgift 6

Kräver förberedelser.

Se till att eleven har tillgång till texten som exv. en Wordfil så att han/hon kan skriva skiljetecknen och stor bokstav direkt i texten på datorn.

13

Uppgift 6

Kräver förberedelser.

Se ovan sid 11.

16

Bild

Eleven har bildbeskrivning, men den ger inte likvärdig information som de seende eleverna får genom att enbart kolla på bilden så därför bör man förtydliga bilden genom att samtala om den i klassen.

18

Uppgift 1

Kräver förberedelser. Se tidigare anvisningar.

25

Uppgift 3

Den här typen av uppgifter kräver att eleven har tillgång till orden så att de kan skriva bokstäverna direkt vid ordet på datorn/punktskriftspapper för det tar betydligt längre tid att skriva alla orden.

28

Uppgift 1, 2

Eleven har fått en bildbeskrivning och detta innebär också att eleven måste få **mera tid** för att läsa igenom bildbeskrivningen. Uppgift 1 har omarbetats för att spara tid och kan göras utan bildbeskrivningen. Men då övriga elever troligen pratar om bilden så kan det vara bra att samtal om bilden och eventuellt säga till eleven att först läsa igenom bildbeskrivningen. Då kan man börja med uppgift 2 och läsning av bildbeskrivningen och sedan lösa uppgift 1. Det är dock viktigt att vara medveten om att bildbeskrivningen inte ger samma information som de seende får genom att enbart kolla på bilden.

47

Uppgift 3

Samtala med eleven om bilden så att eleven få rätt förutsättningar för att kunna besvara uppgiften. Bildbeskrivningen ger inte likvärdig information som den de seende får genom att kolla på bilden.

Uppgift 5

Markeringarna för varje ordningstal etc. utgår. Upplys eleven att han/hon ska skriva samtliga placeringar från plats 1 till och med 7.

Eleven har fått uppgiften på följande sätt:

... Skriv placeringarna i ordning från första till sjunde plats.

första plats - 1:a plats

--- - ---

--- - 7:e plats

52

Bild

Bilden kan behöva få lite extra förtydligande då en bildbeskrivning inte ger likvärdig information som de seende får.

55

Uppgift 5

Bilderna utgår och eleven kan behöva få lite mera information om bilderna.

58

Uppgift 1

Vill man spara lite tid kan eleven skriva sms:ens betydelse direkt. Samtal gärna om hur man kan skriv förkortningarna samtidigt som man talar om hur olika symboler kan se ut.

59

Uppgift 3

Glöm inte bort att förklara varför det finns fler svarsalternativ än chattord.

59

Uppgift 4

Uppgiften kräver förberedelser.

Emojibilderna utgår, men eleven kan ändå lösa uppgiften om man ritar dem på elevens ritmuff. Det är viktigt att även en elev med synnedsättning har kunskap om vad klasskamraterna pratar om.

61/63

Norska/danska

Berätta gärna om hur omslagen ser ut på den norska/danska och svenska utgåvan.

Till läsaren

I den pedagogiskt anpassade boken återfinns en text som riktar sig till eleven och som kan vara bra att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Samma text hittar du här. Läs denna text tillsammans med eleven!

- De flesta uppgifter är numrerade.
- Det finns bildbeskrivningar till de bilder som behövs för att du ska kunna lösa dina uppgifter.
- I ordflätorna har det sökta ordets antal bokstäver skrivits inom parentes. Men ibland är även en bokstav i det sökta ordet markerad med parentes (-). De markerade bokstäverna bildar ett ord.
- I uppgifter där de seende eleverna "drar streck" mellan ett ord och exv. ordets förklaring har uppgifterna omarbetats så att du istället parar ihop och skriver ordets förklaring eller numrering.
- Utlämnade bokstäver för olika ljud har markerats med ett frågetecken.

Skicka gärna dina synpunkter på anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se

Pedagogiska tips

I detta avsnitt hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med de olika uppgifterna i boken. Här återfinns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som skolan kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.

- Uppgifterna har numrerats för att underlätta vid samtal om olika svar och vid rättning av uppgifterna.
- Merparten av bilderna utgår då de endast utgör en dekorativ utfyllnad. Men då eleven behöver bildens information för att kunna lösa en uppgift krävs oftast extra information från elevens mentor. Även övriga bildillustrationerna framför allt till texterna kan ibland vara bra att samtala om speciellt om man hör att övriga elever kommenterar bilden. Boken har vid några tillfällen en bildbeskrivning fast att uppgiften är omarbetad. Detta för att eleven ska få motsvarande information som de seende. När eleven ska para ihop ord och bilder har bilderna ersatts med motsvarande ord.
- Vissa uppgifter kan kräva förberedelser, exempelvis att kopiera en text och lägga in den på datorn så att eleven på ett smidigare sätt kan skriva, markera och göra ändringar i den givna texten. På så sätt kan man spara tid.
- I uppgifter där eleven ska markera ord/ljud är meningarna skrivna med glesskrift så att eleven kan markera med häftmassa direkt i boken om man så vill.
- Ritmuffen är ett bra hjälpmedel för att förklara en bild t.ex. sid 7, hårburr. Rita en enkel skiss. Skala bort all onödig information. Man kan även göra det enkelt för sig genom att göra en kopia av den bild man vill rita genom att kopiera den i skolans kopiator. Sedan är det bara att stoppa in den kopierade bilden i ritmuffen. Fyll i de konturer som Du anser behövs för förståelsen och skriv sedan den text som eleven behöver genom att sätta in ritmuffen i elevens Perkinsmaskin.
- I dag finns även Blackboard (bestnr: 10326). Det är en ritplatta där man snabbt och enkelt kan framställa taktila bilder. Man beställer den hos SPSM. Det finns två filer på You Tube om hur den används. Sökord på You Tube: Sensational blackboard.

Bildbeskrivningar

Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.

16

En slalombacke.

Två skidåkare, en tjej och en kille, är på väg uppför en skidbacke. Då tappar tjejen taget runt t-liften som de åker med. Hon faller ner i en snödriva! Killen kollar förskräckt på tjejen samtidigt som han åker vidare med liften. I bakgrunden ser man hur en skidåkare gör ett hopp ner för backen.

28

En randig katt promenerar utanför ett skyltfönster där det hänger en skylt med texten: Kläder och Kuriosa.

Katten ser följande, sett från vänster:

En man med mustasch klädd i brun skinnjacka, skjorta, skärp, byxor och stövlar. Han står bakom ett gammalt symaskinsbord med en svart symaskin. Vid sidan av bordet står ett par skidor och vid mannens fötter finns en hjärtformad ask med choklad. I skyltfönstrets tak hänger flera stjärnor och grammofonskivor.

Mitt i skyltfönstret ser katten en sjöjungfru med svart, långt hår som hon håller på att kamma. I håret finns ett diadem. Runt halsen har hon en sjal/halsduk. Hennes stjärt är grön och stjärtfenan guldfärgad. Bredvid henne står en kille klädd i shorts och röd tröja med nummer 17, en etta och en sju. På golvet står en schackbräda och några schackpjäser.

Längst till höger i skyltfönstret ser man en giraff och en schäfer med tungan hängande utanför munnen. På golvet en sköldpadda och ett ställ med en uppslagen bok. Här ser man även ett stativ med en stjärnkikare och en tavla med ett skepp som seglar på en sjö med höga vågor.

34

En stadsbild. På en scen spelar "The Flip Flops". Bandet består av en trummis, en kille som spelar gitarr och en tredje kille som spelar piano samt en sångerska som håller i en mikrofon.

Två killar tar en selfie. Den ena killen är klädd i jeans. En jycke springer framför scenen. Runt scenen ligger det olika byggnader. På ett café sitter två män och dricker kaffe och äter croissant. En taxi åker förbi utanför cafét. På "Den gyllne gaffeln", en restaurang, äter en man sushi medan hans kompis äter spaghetti. I affären "Sport life" kan du till exempel köpa pjäxor.

På en balkong står en man i pyjamas med hjärtan och håller i en mugg med varmt kaffe.

I en kiosk säljer man varm korv. Utanför skomakarens affär hänger en skylt med en stövel.

47

Felicia Bloms klädsel

Felicia har svart, kort, lite vågigt hår, svarta ögonbryn och stora glasögon.

Hon är klädd i beige skjorta och svart slips, bruna byxor och rödbrunt skärp. Byxbenen är ganska korta så man kan se hennes rödbruna kängor med rund, hög tå. Hennes ljusbruna, långa rock är uppknäppt och ryggen fladdrar i blåsten. På huvudet har hon en matchande hatt med stort brätte. Över axeln hänger en svart och grå kamera. I skärpet hänger en svart ficklampa och i bröstfickan ser man ett runt förstoringsglas.

52

Felicia har gömt sig nere vid en strand. På stranden ser man gråa klippor. En stig leder upp till en liten stuga och en fyr. Svenska flaggan är hissad. Felicia sitter bakom en båt och skriver. Framför båten ligger två trasiga åror. Ovanför båten flyger två sjöfåglar. En bit bort vinkar en man till en kvinna som står upp i en båt. En annan man sitter på en låda och i lådan ser man en hund. Under havsytan simmar en delfin som jagar två mindre fiskar.